

PRZEDŁUŻYĆ SIĘ (16) *vb pf*

się (10), się (6).

e jasne.

[*inf* przedłużyć się.] ◇ *fut* 3 sg przedłuży się (5). ◇ 3 *pl* przedłużą się (2). ◇ *praet* 3 *sg f* przedłużyła się (1). *n* przedłużyło się (1). ◇ *con* 3 *sg m* by się przedłużył (2). ◇ *n* by się przedłużyło (1). ◇ 3 *pl subst* by się przedłużyły (4).

Sł stp, Cn, Linde brak.

A. *O czasie: przeciągnąć się poza wyznaczony czas; potrwać dłużej lub za długo* (14) : Ieftli pod boki miękko á nie boli około ziobr: chociaby też nieiako śpuchło/ wśzakże gdy się przed palczem vgina á nie boli/ aczkołwiek się taka niemocz nieiako przedłuży, á wśzakofz śzkody nie vczyni. *FalZioł* V 13v; *SienLek* 21.

przedłużyć się komu (2): Snadź nawięcey siedmdziefiąt lat tego nędznego wieku/ Przedłuży się tu ná świecie mizernemu człowieku. *LubPs* T6v. *Cf* »przedłuży się żywot«.

[*przedłużyć się czym*: Gdzie gdyby inisi posłowie bez śrzedzkich radzić nie chcieli, podobno by się we Śrzedzie inny sejm złożyć musiał, czym sejm musiałby się przedłużyć. *ListyZygmAug* 1554/293.]

Z określeniem ilości czasu (1): *LubPs* T6v *cf* *przedłużyć się komu*.

Bezpodmiotowo [*podmiot logiczny w D* (1), *w G a. D* (1)] (2): Sąsiedzi się wymowili/ Iż fwey rzeczy pilni byli: Roboćie się przedłużyło *BierEz* O; *BielKron* 84v.

Frazy: [»czas się przedłuży [na czym]«: dierzemy to o TM jako o wiernej a życzliwej radzie naszej, iż i ten czas, który się przedłuży na ściąganiu [pieniędzy] nagrodzi się [...] roztropną a mądrą i życzliwą radą TM *ListyZygmAug* 1561/344.]

»przedłużą(-y) się dni (żywota), żywot, lata żywota« [*w tym: komu* (1)] = *prolongantur dies Vulg, PolAnt; adduntur anni vitae PolAnt; protelantur dies Vulg* (5:3:1): *Leop Deut* 5/33, 6/2; *BibRadz Iob* 6/11, *Prov* 9/11; *RejPos* 63v, 81v; A nie dba żadny áby się o to śtárał/ áby temu żywotowi w czym folgował/ áby mu się przedłużył. Iedno iáko iákim kárwem álbo grubym ośtem ták im vśtáwicznie robi/ á przedsię chce áby długo żyw był. *RejZwierc* 157; Cźci oycá twe^{go} y mátkę twoię/ áby się przedłużyły dni twoie ná ziemi/ którą Iehowáh Bog twoy da tobie. *BudBib Ex* 20/12; *LatHar* 400.

Zwroty: »dalej się przedłużyć« (1): Abowiem coź ieft zá moc moia żebych wytrwać mogł? ábo kthory koniec moy będzie iefliby się dáley przedłużył żywot moy [*si prolongavero vitam meam*]? *BibRadz Iob* 6/11.

»trochę się przedłużyć« (1): Przeto rzekłá oná niewiáftá do Heliafzá: Przyśzedłeś do mego domu/ áby się trochę przedłużyło złości [*tj. niedoli*] żywotá mego [*ut rememorarentur iniquitates meae Vulg* 3.*Reg* 17/18]/ á áby zabił syná mego. *BielKron* 84v.

B. *O tekście: być (za) długo omawianym* (2) : Przeto y to nie závádzí/ iż się o tym [*tj. o wilgościach*] przedłuży mowá/ á owśzém gdyż s tąd człowiek wiele mierności poiąć może *SienLek* Vuu3.

Zwrot: »nazbyt się przedłużyć« (1): Widzę że się tá śprawá nazbyt przedłużyłá/ Wierzmi że mnie śamemu nie ku myśli byłá. *Prot* C2v.

Synonim: **A.** *przewlec się*.

Formacje współrdzenne cf 1.DŁUŻYĆ.

Cf **PRZEDŁUŻENIE**

AN